

ESIPUHE KIRJASEEN „TYÖLÄISET PUOLUEEN KAHTIAJAOSTA“

Kun lupasimme „Proletarissa” (№ 8) julkaista тов. „Työmiehen, erään monista” kirjeen täydellisenä, ei meillä ollut pienintäkään aavistusta siitä, kuka hän on. Tiedämme, että monet työläiset todella yhtyvät hänen ilmaisemiinsa ajatuksiin, ja se oli meille riittävää julkaistaksemme hänen kirjeensä. „Iskrasta” № 105 saamme nyt tietää, että kirjeen kirjoittaja „on ennen lukeutunut vähemmistöön kuuluvaksi”, että hän on „niin sanotun enemmistön pitkäaikainen, kiivas vastustaja”. Sitä parempi. Sitä arvokkaampi meille on tuon entisen menshevikin tunnustus siitä, että hyvät toivomukset „proletariaatin itsetoiminnallisuudesta” olivat pelkkiä „kauniita sanoja”. Sitä kallisarvoisempaa on se, että hän päättäväisesti tuomitsee intelligenttimäisen „manilovilaisuuden”. Se on epäilemätön merkki siitä, että menshevikien demagogia, heidän oikealle ja vasemmalle jakelemaansa kaikenlaisten hyveiden: autonomian, itsetoiminnallisuuden, demokratismien y.m.s.—lupaukset, kuten saattoi odottaakin, ovat alkaneet kyllästyttää tietoisia työläisiä ja aiheuttaa heissä oikeutettua epäluottamusta ja arvostelua.

Tavattoman luonteenomainen on sekin tosiasia, joka mielestämme epäilemättä tekee vielä useista menshevikki-työläisistä „entisiä menshevikkejä”, — se tosiasia, että „Iskra” pitää tuota Työmiehen kirjettä „alhaalta nousevan nyrkkinä”! Tätä tosiasiaa kannattaa, varmasti kannattaa harkita.

Totta tosiaan, mitä tekemistä tässä on „nyrkillä”? Ilmaiseeko tämä menshevikkien niin suuressa määrin kuluttama „hirmusana” tiettyjä ja määrättyjä organisaatio-käsitteitä vaiko yksinkertaisesti intelligenttistä mielipahaa,

kuohahdusta kaikkea lujaa, intelligenttioikkuja sitovaa organisaatiota vastaan?

Mitä kirjeen kirjoittaja haluaa? Kahtiajaon lopettamista. Onko „Iskra” myötämielinen tälle tarkoituspäälle? Kyllä, se sanoo suoraan sen. Pitääkö se mahdollisena sen toteuttamista nyt heti? Kyllä, sillä se sanoo: „erimielisyydet (taktilliset) eivät ole niin suuria, että ne kelpaisivat puolustukseksi kahtiajaolle”.

Jos asia on näin, niin mitä varten „Iskra” vastauksessaan Työmiehelle vetää uudelleen esiin taktilliset erimielisyydet ja muistelee jopa „Zemstvokamppailun suunnitelmaakin”, josta on mainittu „vain puolueen jäseniä varten” julkaistuissa „Iskran” lentolehtisissä ja Plehanovin „konspiratiivisessa” kirjassessa? Minkä tähden? Eihän Työmies kiellä polemiikin ja kiistelyjen välttämättömyyttä eivätkä bolshevikitkaan kiellä sitä! Määrittelevähän III edustajakokouksen hyväksymät puolueen säännöt tarkasti jokaisen komitean oikeuden julkaista kirjallisuutta! Kysymyshän on siitä, miten asia voitaisiin järjestää siten, etteivät taktilliset erimielisyydet aiheuttaisi kahtiajakoa, s.o. organisaatioyhteyden rikkoutumista? Minkä vuoksi „Iskra” *kiertää* tätä selvästi asetettua kysymystä esittelemällä asiaankuulumattomia järkeilyjä taktillisista erimielisyyksistä? Ehkäpä Työmiehen „nyrkki” tarkoittaakin sitä, että ehkäistäisiin asiaankuulumaton jaarittelu?

Kahtiajaon lopettamiseen ei pelkkä halu riitä. Pitää tietää, *miten* se voidaan tehdä. Kahtiajaon lopettaminen merkitsee *samaan* järjestöön yhdistymistä. Ja ken haluaa todella lähentää kahtiajaon lopettamista, hänen ei pidä rajoittua valitteluihin, moitiskeluun, nuhteluun, huudahduksiin ja deklamaatioon kahtiajaon johdosta (kuten siihen rajoittuu Työmies ja samoin esim. Plehanov suossa olostaan saakka),— hänen täytyy ryhtyä viipymättä *luomaan* tämän yhteisen, yhtenäisen järjestön tyyppiä.

Työmiehen kirjeen heikkona kohtana on juuri se, että kirjoittaja ainoastaan *suree* kahtiajakoa, mutta ei esitä suoranaisia ehdotuksia sen lopettamisesta *määrätynlaisten* organisaationormien hyväksymisen kautta. Tämän epäkohdan korjaamisen asemesta „Iskra” *voimistaa* sitä alkaessaan „pakokauhun vallassa” huutaa: „nyrkki!” yksistään sen Työmiehellä olevan *ajatuksen* johdosta, että on ehdottomasti tunnustettava yleiset organisaationormit!! Erimieli-

syydet eivät puolusta kahtiajakoa, sanoo Työmies. Oikein, yhtyy „Iskra” siihen. Siis nyt on punottava sellainen vahva nuora (ai-ai! kuinka karkean mekaanisesti minä puhunkaan! millainen „nyrkki”-aate! Mutta hetkinen kärsivällisyyttä, toverit „Iskrasta”, älkää kiiruhtako saamaan pyörtymiskohtausta „kuolemansilmukan” ja muiden kauhujen takia!), joka sitoisi kummankin osan lujasti yhteen ja pitäisi niitä yhteensidottuina taktillisista erimielisyyksistä *huolimatta*,— jatkaa Työmies.

Vastaukseksi tähän „Iskra” saa jälleen hysteriakohtauksen ja huutaa: nyrkki!

Mutta me sanomme vastaukseksi tähän: oikein, tov. Työmies! Te ajattelette asiallisesti. Tarvitaan uutta, vahvaa nuoraa. Mutta menkää eteenpäin, ottakaa seuraava askel: alkakaa ajatella sitä, *nimenomaan minkälaisen* tuon nuoran tulee olla, *nimenomaan millaisen* tulee olla *yhteisen* järjestön, *joka on pakollinen* (auttakaa! taas nyrkki!) kummallekin osalle?

Tov. Työmies ei ole mennyt *riittävä*n pitkälle *organisaatio*ehdotustensa määrätietoisuuden mielessä (sillä kysymys kahtiajaon lopettamisesta on yksinomaan organisaatiokysymys, *jos kumpikin puoli* tunnustaa, että taktilliset erimielisyydet eivät puolusta kahtiajakoa!),— mutta „Iskra” on sitä mieltä, että hän on mennyt liian pitkälle, niin pitkälle, että „Iskra” on taas ruvennut huutamaan nyrkistä!!

Me kysymme vielä kerran lukijoilta: mitä oikeastaan merkitsee tuo surullisenkuuluisa nyrkki, jota uusi „Iskra” on säikähtänyt — voitaneen sanoa — aivan „kouristuskoh-
tauksen” saakka? Heijastaako tämä nyrkki määrättyjä organisaatioaatteita vai yksinkertaisesti sokeaa ja naurettavaa intelligenttimäistä pelkoa minkä hyvänsä kaikille puolueen jäsenille *pakollisen* organisaation *kaikenlaisten* „siteiden” edessä?

Jätämme tämän kysymyksen tietoisten työläisten ratkaistavaksi ja itse menemme edelleen.

Yhdistymisen todellinen vaikeus, jos edellytetään, että kumpikin puoli vilpittömästi haluaa sitä, on seuraava. Ensinnäkin on luotava organisaationormit ja ehdottomasti kaikille pakolliset puolueen säännöt; toiseksi, on yhdistettävä kaikki rinnakkaiset, kilpailevat puolueen paikalliset ja keskusjärjestöt ja -laitokset.

Ensimmäisen tehtävän on toistaiseksi yrittänyt ratkaista *ainoastaan* VSDTP:n III edustajakokous, joka laati sellaiset säännöt, jotka antavat konstitutiiviset takeet jokaisen vähemmistön oikeuksista. III edustajakokous piti huolta paikasta, jos niin voidaan sanoa, jokaiselle vähemmistölle puolueessa, vähemmistölle, joka tunnustaa ohjelman, taktiikan ja järjestökurin. Bolshevikit pitivät huolta määrätyn paikan antamisesta menshevikeillekin yhtenäisessä puolueessa. Menshevikkien taholta me emme havaitse samaa: heidän sääntönsä eivät anna mitään konstitutiivisia takeita jokaisen puolueessa olevan vähemmistön oikeuksista.

On itsestään selvää, ettei yksikään bolshevikki pidä III edustajakokouksessa hyväksytyjä sääntöjä ihanteellisina ja moitteettomina. Ken pitää välttämättömänä niiden muuttamista, hänen on esitettävä luonnos tarkasti määritellyistä muutoksista,— se on oleva *asiallinen* askel kahtiajakaantumisen lopettamiseksi, se on oleva jotain suurempaa kuin valittelut ja nuhtelut.

Meille saatetaan ehkä sanoa: miksemme me itse aloita tuota työtä „konferenssin” sääntöjen suhteen? Me vastaamme, että olemme sen jo aloittaneet: ks. „Proletari” № 6, „Kolmas askel taaksepäin” *. Olemme valmiit vieläkin kerran toistamaan ne *organisatoriset perusperiaatteet*, joiden tunnustaminen on mielestämme välttämätöntä yhdistymistä varten: 1) Vähemmistön alistuminen enemmistölle (ei pidä sotkea vähemmistöön ja enemmistöön lainausmerkeissä! kysymys on yleensä puolueen organisaatioperiaatteesta eikä „vähemmistön” ja „enemmistön” yhdistymisestä, josta tulee puhe myöhemmin. Abstraktisesti puhuen voidaan yhdistyminen kuvitella sellaisessa muodossa, että sekä „menshevikkejä” että „bolshevikkeja” on yhtä paljon, mutta sellainenkaan yhdistyminen *ei ole mahdollista*, ellei tunnusteta vähemmistön enemmistölle alistumisen *periaatetta ja pakollisuutta*). 2) Edustajakokouksen, s.o. kaikkien täysi-oikeudellisten järjestöjen valitsemien edustajain kokouksen, pitää olla puolueen korkeimpana elimenä ja sitä paitsi näiden valittujen edustajain päätös on oleva lopullinen (tämä on demokraattisen edustuksen periaate vastakohtana periaatteelle, joka edellyttää neuvottelevia konferensseja ja

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 540—550. *Toim.*

niiden päätösten äänestämistä järjestöittäin, s.o. plebiscitu-mia). 3) Puolueen keskuslaitoksen (tai sen keskuslaitosten) vaalien pitää olla välittömät ja tapahtua edustajakokouksessa. Vaaleja edustajakokouksen ulkopuolella, kaksiasteisia vaaleja j.n.e. ei voida sallia. 4) Koko puoluekirjallisuus, niin paikallinen kuin keskuskirjallisuuskin, pitää ehdottomasti alistaa sekä puolueen edustajakokoukselle että vastaavalle keskus- tai paikalliselle puoluejärjestölle. Puolueeseen organisatorisesti sitomattoman puoluekirjallisuuden olemassaolo on sallimatonta. 5) Käsité puoluejäsenyydestä pitää määritellä aivan tarkasti. 6) Puolueen säännöissä pitää yhtä tarkasti määritellä jokaisen puoluevähemmistön oikeudet.

Sellaiset ovat mielestämme ehdottoman välttämättömät organisaatioperiaatteet, joita tunnustamatta yhdistyminen on mahdotonta. Haluaisimme kuulla тов. „Työmiehen, erään monista” ja yleensä kaikkien yhdistymisen kannattajain mielipiteen tästä kysymyksestä.

Entä kysymys komiteain suhteesta paikallisjärjestöihin, periferiaan? valinnallisuusperiaatteesta? — kysytään meiltä. Me vastaamme, että organisatoristen peruseriaatteiden ei voida katsoa sisältyvän tähän kysymykseen, koska ei ehdoteta valinnallisuusperiaatteen ehdotonta käytäntöönottamista. Ja sitä menshevikit eivät ole ehdottaneet. Poliittisen vapauden aikana valinnallisuusperiaate on oleva välttämätön, mutta nyt eivät „konferenssin” säännötkään määrää sitä komiteoille. Paikallisjärjestöjen oikeuksien ja valtuuksien kyseessäoleva määrittely ei ole periaatteen kysymys (tietenkin, jos todellakin tehdään sitä, mitä puhutaan, ellei harjoiteta demagogiaa, ei rajoituta pelkkiin „kauniisiin sanoihin”). VSDTP:n kolmas edustajakokous yritti määrittellä tarkasti komitea- ja paikallisjärjestökäsitteet, määrittellä niiden väliset suhteet. Jokainen bolshevikki harkitsisi täysin kylmäverisesti kaikkia ehdotuksia määräytyistä muutoksista, lisäyksistä, supistuksista. Sellaisia, jotka tämän kysymyksen tuon tai tämän kohdan suhteen olisivat „taipumattomia”, ei keskuudessamme tietäkseni ole, ja III edustajakokouksen pöytäkirjat vahvistavat tämän väit-tämän.

Seuraava ja nähtävästi yhtä vaikea kysymys: nimenomaan millä tavalla on yhdistettävä kaikki rinnakkaiset järjestöt? Poliittisen vapauden aikana se olisi helppoa, koska esillä

olisivat puoluejärjestöt ja määrätty määrä tarkasti tunnettuja jäseniä. Salaisen järjestön oloissa asia on toisin. Jäsenyyden määrittäminen on sitä vaikeampaa, mitä kevytmielisemmin tuo jäsenyys joskus ymmärretään, mitä useammin turvaudutaan demagogiaan ja tiedottomien aineiden merkitsemiseen fiktiivisesti puolueeseen kuuluviksi. Ratkaiseva ääni näiden vaikeuksien voittamiskeinoja koskevassa kysymyksessä täytyy mielestämme olla paikallisilla tovereilla, jotka tuntevat hyvin asiointilan. Järjestöjen jäsenten väliaikainen poisottaminen „komennuksille” vankilaan, karkoitukseen tai ulkomaille on myös vaikeuttava asianhaara, joka on otettava huomioon. Sitten on melkoinen vaikeutena luonnollisesti keskuslaitosten yhdistäminen. Ilman yhtenäistä johtavaa keskusta, ilman yhtenäistä päääänenkannattajaa puolueen todellinen yhtenäisyys on mahdoton. Tässä suhteessa kysymys on näin: joko tietoisten työläisten onnistuu saada ne, jotka ovat tosiasiaa puolueen vähemmistönä (välittämättä mistään „nyrkkiä” koskevasta ulvonnasta), ajamaan omia katsantokantojaan ilman työn desorganisointia, paikalliskomiteain elimissä, konferensseissa, edustajakokouksissa, kokouksissa j.n.e. Tahiti tietoiset sosialidemokraattityöläiset eivät nyt suoriudu tästä tehtävästä (yleensä puhuen he ehdottomasti ja kiertämättä suoriutuvat siitä: takuussa siitä on koko Venäjän työväenliike),— ja silloin kilpailevien keskusten, kilpailevien elinten kesken ovat mahdollisia vain sopimukset, muttei yhdistyminen.

Lopuksi toistamme vielä kerran: tov. Työmiehen ja hänen kanssaan samoin ajattelevien ei pidä pyrkiä toteuttamaan tarkoituksensa välittelyä ja syytösten tietä eikä perustamalla uusia, kolmansia puolueita tai ryhmiä, kerhoja j.n.e. (sen kaltaisia, jonka Plehanov on nyt perustanut uusine puoluekustantamoineen⁵⁸ puolueen ulkopuolella). Kolmannen puolueen tai uusien ryhmien perustaminen vain mutkistaa ja sotkee asiaa. On ryhdyttävä laatimaan konkreettisia yhdistymisehtoja: kun siihen käyvät käsiksi puolueen kaikki ryhmät ja järjestöt, kaikki tietoiset työläiset, niin ne saavat ehdottomasti ja varmasti laadituksi järkevät ehdot, eikä ainoastaan laadituksi, vaan myös pakoitetuksi puolueen huippukerroksen (välittämättä nyrkkiä koskevasta ulvonnasta) alistumaan noihin ehtoihin.

Lisäyksenä tov. Työmiehen kirjeeseen julkaisemme VSDTP:n Keskuskomitean Avoimen kirjeen Organisaatio-komissiolle — ensimmäisenä yrityksenä ratkaista asiallisesti kysymys kahtiajakaantumisen mahdollisesta lopettamisesta.

„Proletarin” toimitus

Heinäkuu 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1905
VSDTP:n Keskuskomitean
julkaisemassa kirjasssa*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*
